

Strategisk plan 2025 - 2027

Budget 2025

Dokumentnamn Strategisk plan 2025- 2027	Dokumenttyp Plan	Fastställt/upprättad 2024-09-30	Beslutsinstans Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare Kommunchef	Version Slutlig	Senast reviderad	Giltig till 2027-12-31 eller till ny plan beslutas

Innehållsförteckning

Politisk viljeinriktning	2
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	3
Omvärldsanalys	5
Organisation, vision och mål	9
Vision	10
Långsiktig inriktning	10
Agenda 2030	11
Kommunens kvalitet i korthet	11
Utvecklingsområden 2023 - 2027	11
Drift- och investeringsbudget	14
Planeringsförutsättningar	14
Preliminärt PO-pålägg för 2025	14
Löneökningar	14
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	15
Fördelning av ekonomiska resurser	16
Driftbudget 2025 - 2027	16
Kommunstyrelsens medel till förfogande	18
Strategisk utveckling	18
Avskrivningar	18
Skattesats	19
Borgens- och låneramar	19
Resultatutjämningsreserv (RUR)	20
Balanskravsresultat	21

Strategisk plan är Vansbro kommuns övergripande dokument för styrning, planering, verkställighet, uppföljning och ansvarsutkrävande. Utöver Strategisk plan har kommunfullmäktige antagit reglementen för kommunstyrelsen och nämnder. Kommunfullmäktige har även antagit reglemente för intern kontroll. Dessa utgör tillsammans med Strategisk plan viktiga underlag för den samlade styrningen, ledningen och uppföljningen av Vansbro kommuns uppdrag och ansvar.

Politisk viljeinriktning

2023 gjorde Vansbro kommun ett underskott på 14,9 mkr, vilket nästan uttömde hela resultatutjämningsreserven. Redan i budgetarbetet inför 2024 var det tydligt att det skulle bli ett ännu svårare år ekonomiskt, och att förändringar skulle behöva genomföras. Nu när slutet på 2024 närmar sig är det tydligt att mer behöver göras. Trots att budgetåret 2025 ger bättre förutsättningar på grund av yttre omständigheter behöver ytterligare åtgärder vidtas för att inte bara nå ett plusresultat, utan också bygga upp kommunens ekonomiska muskler.

Därför innehåller budget 2025 både kraftigare reduceringar och satsningar, som kännetecknas av ett stärkt fokus på kärnverksamheten. De underskott som prognostiseras för 2024 behöver på kort tid reduceras. För att förbättra möjligheterna att undvika ett underskott för 2025 görs till att börja med en reduktion på 1,5 mkr på årsbasis för kommunkontoret, vilket beslutades av kommunstyrelsen under våren 2024. Förutom den generella besparingen på kommunkontoret genomförs ytterligare besparingar på administrativa stödfunktioner, och budget för biblioteksverksamheten minskas.

Biblioteksverksamhetens kostnader ligger drygt 1,4 mkr över rikets genomsnitt på årsbasis. Utifrån det stärkta fokuset på kärnverksamheterna sänks budget för biblioteksverksamheten med 1 mkr på årsbasis, för att anpassa ambitionen till en genomsnittlig nivå för riket. Besparingen kommer kräva förändringar i arbetssätt och påverka tillgängligheten.

Under flera år har resultaten i skolan varit låga, och trots att en satsning gjordes på grundskolan inför 2024 är det av största vikt att prioritera skolverksamheten för att skapa så goda förutsättningar för våra barn som möjligt. Efter justeringar för demografi genomförs en satsning på 3,3 mkr årligen på grundskolan, samt 75 tkr för elevråden att råda över. Satsningen ska leda till en ökad lärartäthet och möjlighet att utveckla verksamheten.

Sektor Social omsorg och Äldreomsorg som under 2024 dras med stora underskott har ingen större förändring av budget inför 2025. Under hösten och vintern kommer politiken och sektorernas ledningsgrupper arbeta nära för att ta fram planer för hur kostnaderna ska komma ned till den befintliga budgetramen.

Investeringsplanen är i stora drag identisk med bilagan till förra årets strategisk plan, även om vissa årtal har justerats utifrån nuvarande ambition. Byggstart planeras under 2025 för den nya förskolan i centrala Vansbro samt renovering av Stationshuset, och 2026 för ny F-3-skola och Idrottshall. I planen finns också en buffert för kommunfullmäktige som ger handlingsutrymme att inom innevarande år fatta investeringsbeslut utan att riskera att överskrida de ramar som sätts i övrigt för planperioden. I investeringsplanen finns också ytterligare en ökning av årliga medel till fastighetsunderhåll och en fortsättning med den för 2024 höjda nivån för gatuunderhåll.

Resultatet av de besparingar och satsningar som görs resulterar i en budget med ett överskott på 2,3% på sista raden. Det ger kommunfullmäktige handlingsutrymme att fatta beslut kring eventuella kostnader som rör bildandet av det nya bostadsbolaget. Det budgeterade resultatet ger också en stärkt ekonomi och förbättrar möjligheterna att genomföra investeringar som rustar Vansbro kommun för framtiden.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Vansbro kommun beslutade om förändrad styrmodell under 2022. Den ursprungliga beslutades under 2016 och i samband med införandet av ledningsinformationssystemet 2018 gjordes några justeringar för att tydliggöra den röda tråden.

Den strategiska planen innehåller kommunens vision, strategiska mål som följer mandatperioden, budget och plan för en treårsperiod, investeringsplan samt borgens- och låneramar.

Den strategiska planen utarbetas under våren och tar sin utgångspunkt i resultatet från bokslutet föregående år. Kommunfullmäktige beslutar om den strategiska planen i september varje år, valår beslutar även nya kommunfullmäktige om planen i november.

Utifrån den strategiska planen utarbetar kommunstyrelsen en nämndplan för de olika verksamheterna.

Nämndplanen behandlas av kommunstyrelsen senast i oktober varje år. Nämndplanen omfattar ett år.

Vid övergången mot tillitsbaserad styrning och ledning beskrivs grunduppdrag för verksamheterna som mäts via kvalitetsfaktorer. Grunduppdraget kompletteras med utvecklingsmål. Detta beskrivs tydligare i beskrivningen av styrmodellen.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ska besluta i ärenden av principiellt intresse eller av större betydelse samt kontinuerligt följa upp kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet.

Det innebär att kommunfullmäktige ska besluta om vilka övergripande mål som gäller för kommunstyrelsens och nämndernas verksamheter och hur mycket dessa får kosta, samt kontrollera att nämnderna följer uppsatta mål.

Kommunfullmäktige styr genom att fastställa några få övergripande mål, utvecklingsområden, som visar i vilken riktning verksamheten ska utvecklas.

Kommunfullmäktige kan även styra i enskilda frågor genom uppdrag som tydliggörs genom direktiv.

För att kommunfullmäktiges utvecklingsområden ska bli styrande i praktiken måste de kunna följas upp. Uppföljning av kommunfullmäktiges utvecklingsområden redovisas i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunstyrelsens roll tydliggörs i kommunallagen (KL) kapitel 6. Där framgår bland annat följande:

- Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.
- Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs av annan juridisk person, enskild individ, kommunala bolag och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.
- Styrelsen ska i årliga beslut pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.
- Styrelsen ska hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs.
- Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen skall kunna fullgöra sina uppgifter.
- Ha hand om den ekonomiska förvaltningen.

Enligt Vansbro kommuns organisation ansvarar kommunstyrelsen för all verksamhet förutom då kommunstyrelsen är i jäv med sig själv. Uppstår jäv hanteras dessa frågor istället av en jävsnämnd.

Kommunstyrelsen ansvarar för den politiska styrningen av verksamheten i vardagen. Kommunstyrelsens uppdrag från kommunfullmäktige regleras i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsens uppgift är att utifrån de strategiska mål som kommunfullmäktige beslutat, se till att verksamheten bedrivs så effektivt som möjligt.

I **mars**, i samband med bokslutet, genomför kommunstyrelsen och kommunledningsgruppen bokslutsöverläggning med syfte att analysera mål och resultat för föregående år. I samband med överläggningen startar även arbetet med nästa års strategiska plan och nämndsplan.

Kommunfullmäktige beslutar om årsredovisningen i **maj/juni**.

Kommunfullmäktige beslutar om strategisk plan i **september** och då det är valår lyfts strategiska planen igen i kommunfullmäktige i **november**.

Kommunstyrelsen beslutar om nämndsplan senast i **oktober**.

Uppföljningar av verksamheten i form av prognos för helåret utarbetas per den sista **april och augusti**. Prognosen ska innehålla en ekonomisk uppföljning för året för drift- och investeringsbudget, uppföljning av viktiga mått för verksamheten samt en analys av eventuella avvikelser. Delårsrapporten avser januari till och med augusti och i delårsrapporten görs även uppföljning av målen. Årsredovisningen är en översikt över kommunens och kommunkoncernens ekonomi och verksamhet det senaste året. Den redovisar både kommunens egen verksamhet och verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, förbund och i stiftelseform.

Omvärldsanalys

För andra året i rad urholkas skatteintäkterna av inflationen. Sveriges kommuner prognosticerar ett underskott på 25 mdkr och Vansbro kommun -36 mkr. I år kommer skatteunderlaget att öka betydligt långsammare än normalt samtidigt som kommunsektorn fortsätter påverkas av höga kostnadsökningar främst från pensionskostnaderna.

Även om resultaten i sektorn kommer att stärkas från och med 2025 ökar låneskulden på grund av stora investeringsbehov. En klart lägre befolkningstillväxt, där antalet barn och unga minskar rejält, kommer också att sätta sin prägel på sektorn kommande år.

I år dämpas inflationen i flertalet av världens ekonomier och stabiliseras nära inflationsmålen, vilket får flera centralbanker att sänka styrräntorna. Det gör att den globala efterfrågan gynnas, men stimulansen blir liten jämfört med föregående års åtstramning. De högre prisnivåerna ligger kvar och det tar tid innan räntesänkningarna ger full effekt, den globala tillväxten tar därför fart först 2025.

BNP-tillväxten i Sverige dämpades mer än i stora delar av omvärlden 2022–2023, mycket beroende på högre räntekänslighet. Den lägre inflationstakten i år gjorde att Riksbanken redan vid sitt maj-möte sänkte styrräntan och SKR räknar med ytterligare tre sänkningar under året. Svensk ekonomi har legat före andra länder i nedgångsfasen och SKR räknar därför med en tidigare uppgång, men det kommer ändå att dröja till 2025 innan de lägre räntorna slår igenom och tillväxten tar fart ordentligt. Då räknar SKR med att BNP ökar med 2,8 procent jämfört med årets svaga tillväxt på 0,6 procent.

I år blir löneökningstakten högre än inflationen, något som får hushållens reallöner att öka. Till sammans med uppdämda konsumtionsbehov, bidrar reallöneutvecklingen till en högre hushållskonsumtion. Dessutom blir hushållens ränteutgifter lägre och det lägre ränteläget bidrar dessutom till att kreditgivningen blir mindre stram. Många arbetsgivare har behållit den fasta personalen så länge som möjligt, till skillnad från vid tidigare konjunkturedgångar.

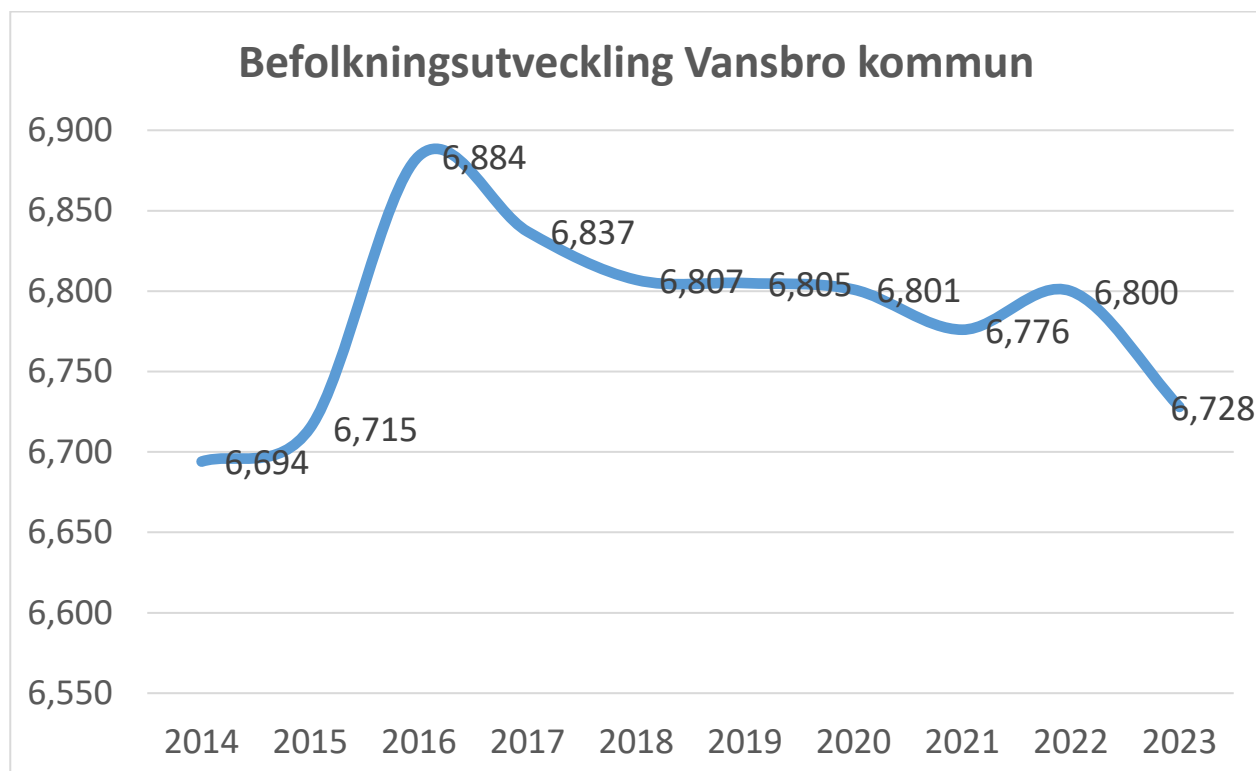
Skatteunderlaget utvecklas svagt i år, men starkare kommande år. Minskningen av antalet arbetade timmar dämpar lönesumman rejält i år. Trots ovanligt stora pensionsinkomster, till följd av högt prisbasbelopp (i likhet med 2023) ökar skatteunderlaget 2024 mycket svagt. Åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet, till följd av en stor ökning av antalet arbetade timmar. I reala termer minskar skatteunderlaget både 2023 och 2024 av en kombination av hög inflation och svag nominell skatteunderlagstillväxt 2024. Prisökningarna beror främst på ökade kostnader för avtalspensioner. Det dröjer till 2025 innan skatteunderlaget realt sett överträffar 2022 års nivå. Även om skatteunderlaget i reala termer stärks ytterligare 2026 och 2027 beräknas köpkraften 2027 vara klart under den nivå som hade getts av en historisk trend.

Befolkning

Befolkningsförändringarna kommande tio år får stora effekter. De flesta kommuner och regioner är vana vid att befolkningen ökar. Det har lett till snabbt ökande skatteintäkter. Befolkningsökningen har dessutom bidragit till höga rea- och exploateringsinkomster som delfinansierat investeringarna i de kommuner som växer. Redan under pandemin märktes en svagare befolkningsutveckling, som många räknade med var tillfällig. Vid 2023 års slut visade det sig att fertiliteten

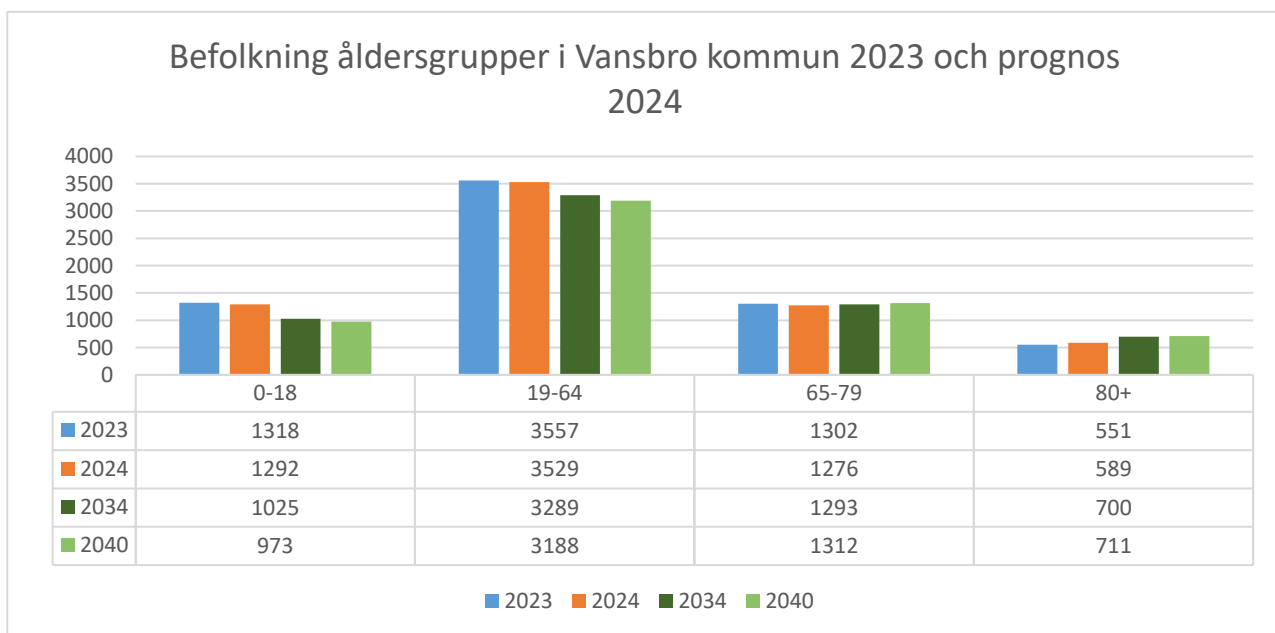
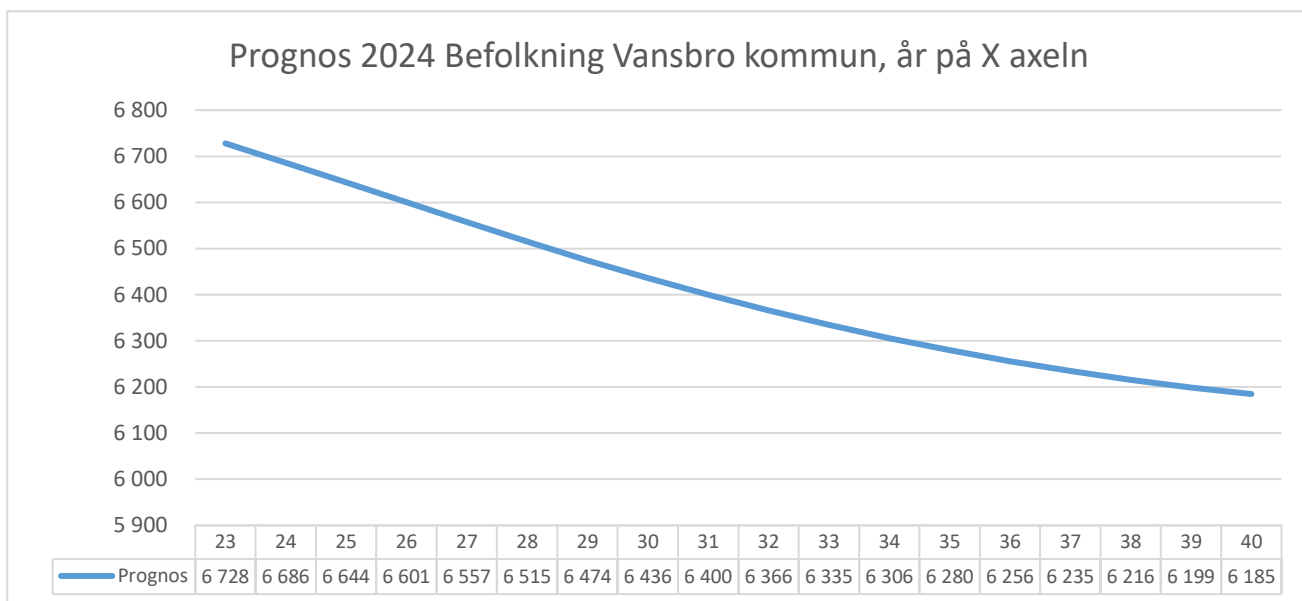
blev den lägsta sedan den började mätas i Sverige 1749. Detta kombinerat med relativt låg invandring och att Skatteverket rensat i sina register gjorde att 193 av Sveriges kommuner minskade sitt invånarantal 2023.

Jämfört med den befolkningsframskrivning SCB gjorde 2023 är befolkningstillväxten i årets prognos mer än halverad de närmaste tio åren. Antalet barn och unga beräknas minska med 200 000 fram till 2033. Det kommer alltså inte bara att bli svagare skatteintäkter än många räknat med utan det innebär också betydligt mindre behov av förskola, skola, barnomsorg, förlossningsverksamhet samt MVC och BVC. Samtidigt ökar antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser. Förändringen innebär att resurser kommande år måste ställas om från verksamheter riktade mot barn och unga till verksamheter riktade mot äldre.

Befolkningen i Vansbro kommun minskade med 72 personer, från 6 800 till 6 728. Befolkningen i Dalarna minskade med cirka 1 000 invånare och riket ökade med 30 000, vilket var den lägsta befolkningsökningen på 22 år. Nedan är prognosen för Vansbro kommun med den nya riksprognosen från 2024. Prognosen är en tydlig försämring jämfört med föregående års prognos.

Den framtida befolkningens storlek och sammansättning bestäms av antaganden om den framtida utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flyttningsmönster. Beräkningarna bygger på vad som observerats under de senaste nio åren och ett antagande om att den utvecklingen fortsätter. I beräkningarna tas ingen hänsyn till planerat bostadsbyggande, företagsetableringar eller andra framtida mål och förutsättningar i kommunerna. Det finns alltså möjlighet för kommunen att påverka befolkningsnivån.

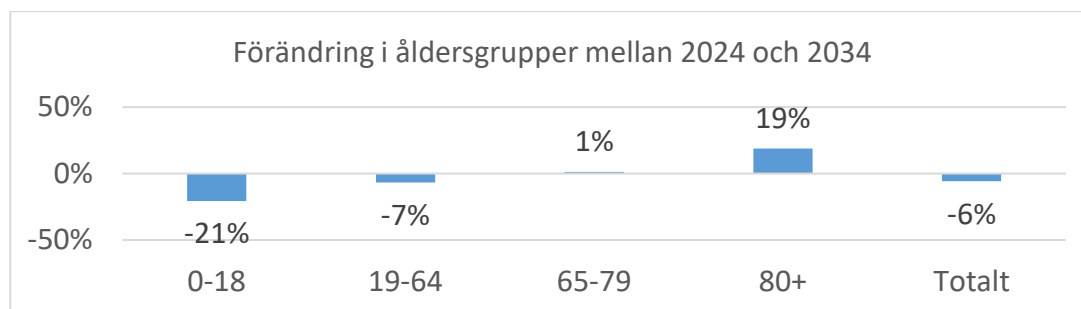

Ovanstående diagram visar antalet personer i olika åldrar i kommunen året 2023 och för befolkningsprognosen år 2024. Prognosen har dock inte tagit hänsyn till de möjligheter som finns med inflyttning utifrån kommunens mål om att till år 2027 skapa möjligheter för byggnationer av 200 bostäder.

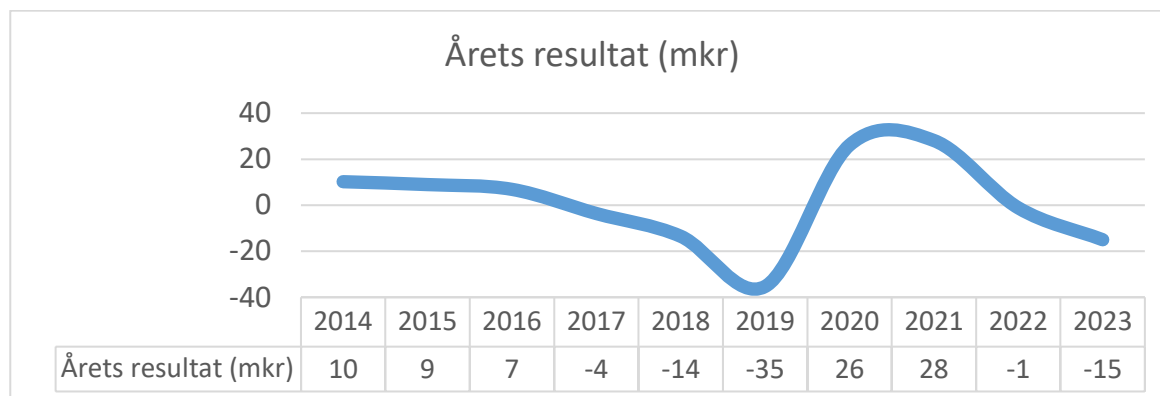
Jämfört med föregående års prognos beräknas inte befolkningen hållas inom samma nivå som tidigare. För år 2023 uppgick försörjningskvoten till 0,92, dvs 1 person i arbetsför ålder, 20-64 ska sörja för 0,92 personer som inte arbetar, dvs yngre än 20 och äldre än 64. 2034 kommer den, med nuvarande prognos, uppgå till 0,95

Nedan visas graf över hur de olika befolkningsgrupperna förväntas förändras de kommande 10 åren. Av siffrorna kan man dra slutsatsen att det demografiska behovet av service kommer att öka, kommuninvånarna i arbetsför ålder kommer att öka något. Detta ställer stora krav på verksamhetsförändringar och inte minst digitalisering.

Kommunens ekonomi

Diagrammet visar kommunens årliga resultat de senaste tio åren. För andra året i rad visar kommunen ett underskott, dock större 2023 än 2022. De senaste tio åren uppgår det ackumulerade resultatet till +12 mkr och för de 5 senaste åren är det samlade resultatet +3 mkr.

Den senaste prognosen från april visar på ett underskott för helåret med -36 mkr. Prognosen för kommunstyrelsens sektorer framgår av tabellen nedan. Förvaltningen arbetar med åtgärder för att minska det befarade underskottet.

Helårsprognos (tkr)	Budget	April prognos	Avvikelse
Lärande	- 162 135	- 168 820	- 6 685
Äldreomsorgen	- 130 234	- 146 640	- 16 406
Social omsorg	- 102 003	- 119 372	- 17 369
Samhälle	- 23 482	- 24 665	- 1 183
Service	- 19 541	- 21 379	- 1 838
Kommunkansli	- 37 054	- 37 804	- 750
Summa	- 474 449	- 518 680	- 44 231

Organisation, vision och mål

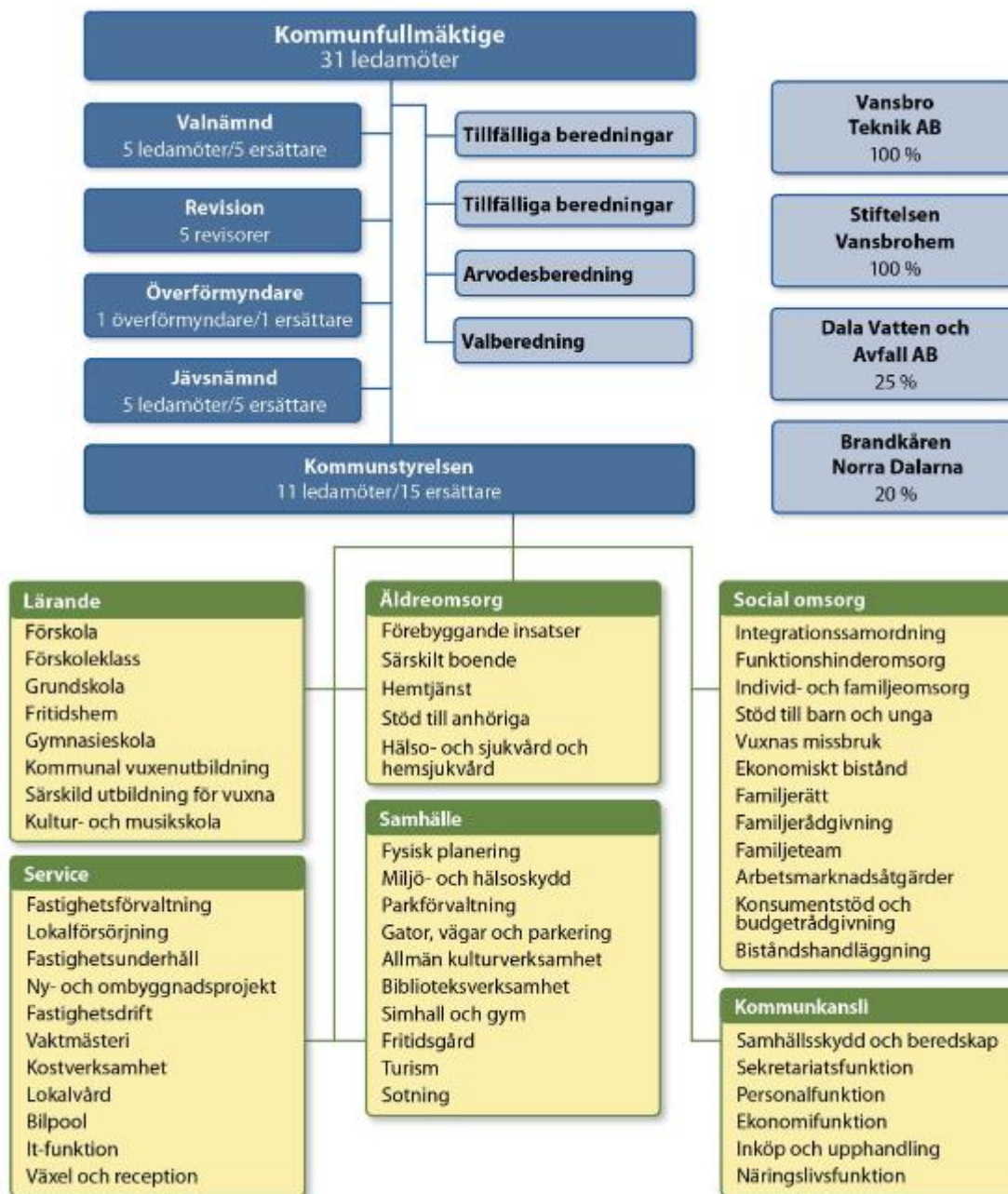
Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ. Kommunstyrelsen och nämnder är verkställande organ och dess ledamöter väljs av kommunfullmäktige.

Sedan årsskiftet 2010/2011 har Vansbro kommun en organisation där kommunstyrelsen även är nämnd för verksamheterna, det innebär att det bara finns den obligatoriska valnämnden och en jävsnämnd förutom kommunstyrelsen som ansvarar för alla verksamhetsområden.

Kommunstyrelsen har fyra utskott: Leva och bo, Utbildning och arbete, Omsorg och kommunstyrelsens arbetsutskott.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-02-27 (KS 2016/716) att den nuvarande politiska organisationen bibehålls utan förändringar under mandatperioden 2019-2022. Kommunstyrelsen uppläts att självt organisera sitt arbete i syfte att sammanföra ansvar och befogenhet. Kommunstyrelsen ska lägga sitt fokus på att utveckla och systematisera styrningen av kommunen i enlighet med den styrmodell som fastställts.

I Maj 2023 fastställde kommunfullmäktige direktiv för utredning av nämndsorganisationen i Vansbro kommun. För att politiskt bereda frågan utses en fullmäktigeberedning. I beredningen ingår en representant samt en ersättare från vardera parti med mandat i kommunfullmäktige. Fullmäktigeberedningen ges tjänstemannastöd i form av utredare och processledare för sakkunnig beredning. Fullmäktigeberedningen kommer att presentera ett förslag till politisk organisation så att kommunfullmäktige kan fatta beslut i frågan senast på första sammanträdet efter sommaruppehållet 2024.

Vision

Visionen beskriver kommunens framtida tillstånd. Det är en gemensam målbild för hela kommunen. Visionen lyder:

Vansbro kommun är en attraktiv kommun, där människor kan finna både arbetsglädje och livskvalitet.

Långsiktig inriktning

1 april 2020 ändrades 3 kap. Plan- och bygglagen, ändringen innebar att planeringsstrategin ersatte den tidigare aktualitetsprövningen av översiktsplan. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell och

för att vara mer framåtsyftande. Planeringsstrategin beslutas i juni 2024 av kommunfullmäktige. I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Detta arbete kommer sedan ligga till grund för arbetet med översiktsplanen

I samband med utarbetande av ny översiktsplan ska även en utvecklingsplan utarbetas.

Agenda 2030

Globala målen är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit och finns till för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030: Att avskaffa extrem fattigdom. Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen. Att främja fred och rättvisa. Att lösa klimatkrisen. Agenda 2030 målen för Vansbro kommun följs upp i årsredovisningen.

Kommunens kvalitet i korthet

Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett nationellt projekt som drivs av SKR (Sveriges kommuner och regioner) och omfattar cirka 260 kommuner. De deltagande kommunerna tar årligen fram resultat för att jämföra och utveckla styrningen och kvaliteten på den kommunala servicen. Syftet är att ta fram ett kunskapsmaterial som stärker de förtroendevalda att styra mot mål och resultat samt utveckla dialogen med medborgarna. Det är därför det är kommunfullmäktiges perspektiv som avspeglas i områdena och i de nyckeltal som tas fram i KKiK. Idén är att kunna jämföra sig med andra kommuner för att utveckla sin egen.

Vansbro kommun deltar fortsatt i det nationella projektet Kommunens kvalitet i korthet och resultaten redovisas i samband med årsredovisningen varje år.

Utvecklingsområden 2023 - 2027

I styrmodellen beslutar kommunfullmäktige om utvecklingsområden, i denna plan finns tre utvecklingsområden förutom det finansiella målet.

Uppfyllandet av utvecklingsområdena mäts årligen vid delårsbokslut och i årsredovisningen och följer mandatperioden 2023 - 2027 och förväntas vara uppfyllda 2027.

Samhällsutveckling

Vansbro kommun ska vara en attraktiv och hållbar kommun med goda förutsättningar för att bo, leva, arbeta och driva företag. Det upplevda företagsklimatet är gott och Vansbro kommun placeras högt i Svenskt Näringslivs ranking över företagsklimatet. Kommunens ambition är att ytterligare förstärka företagsklimatet och fortsätta arbetet i enlighet med Näringslivsstrategin.

Näringslivet står inför stora investeringar som ger framtidstro och nya arbetstillfällen. För kommunen som helhet innebär det utmaningar med kompetensförsörjning, attraktiva bostäder och infrastruktur. Den egna gymnasieskolan ska möta arbetsmarknadens behov av kompetens. För att möta behovet av arbetskraft, kompetensförsörjning och möjliggöra att människor väljer att stanna kvar eller flytta till kommunen krävs nya och olika former av bostäder.

Arbetet med bostadsbyggande ska fortsätta prioriteras. Kommunen välkomnar privata aktörer som vill etablera sig och bygga bostäder, både hyresrätter och bostadsrätter i Vansbro kommun.

Fiberutbyggnaden ska slutföras. Kommunen ska arbeta aktivt med infrastrukturfrågor så som gång- och cykelvägar, en attraktiv kollektivtrafik, E 16, rustning av Västerdalsbanan för snabbare transporter samt med persontrafik och en upprustad Inlandsbana.

Civilsamhället i form av bl a föreningar, utvecklingsgrupper, kyrkor och församlingar gör betydande insatser i samhället och ska uppmuntras och stödjas för att möjliggöra ett brett utbud av fritidsaktiviteter som passar olika önskemål och behov.

Kommunen ska vara öppen för samverkan mellan föreningar och finansiella aktörer där projektstöd kan sökas för att kunna möta de behov som finns av t ex anläggningar för att föreningars verksamhet ska kunna bibehållas eller utvecklas.

Allt som görs, varje dag, i alla kommunens verksamheter och i samverkan med andra ska syfta till att utveckla kommunen i positiv riktning.

Social hållbarhet

Vansbro kommun ska vara ett jämställt och jämlikt samhälle där förutsättningarna finns för ett gott liv. Alla människors lika rätt och värde ska stå i centrum. Medborgardialogen ska öka för att skapa delaktighet i samhällsutvecklingen så att människor känner tillit och förtroende till kommunen som organisation och dess verksamheter.

Kommunen ska kraftsamla kring psykisk ohälsa, missbruk och andra sociala utmaningar. Tillsammans med region Dalarna ska kommunen arbeta för omställning till god och nära vård och fortsätta det uppstartade arbetet för att främja god psykisk hälsa. Anhörigstöd ska finnas och breddas till fler grupper i samverkan med andra.

Måluppfyllelsen i grundskolan ska öka. Kommunen ska hitta ”sin” modell för att säkerställa att alla barn och unga tidigt får det stöd som de har rätt till och behöver för att klara sin skolgång utifrån sina förutsättningar. Alla barn och unga i Vansbro kommun ska växa upp i trygghet. Kommunen ska satsa på föräldrautbildning, ge stöd till hem som är i behov av det, en utvecklad och likvärdig elevhälsa samt starta upp familjecentralen. Ett väl fungerande kommunalt aktivitetsansvar för unga är av största vikt för att snabbt hjälpa dem som av någon anledning varken studerar eller arbetar.

Det förebyggande arbetet ska prioriteras och öppna insatser och hemmaplanslösningar ska så långt det är möjligt ersätta externa placeringar. Det ska kännas tryggt att åldras i Vansbro kommun. Hemtjänsten ska anpassas utifrån individens behov och önskemål så att livet känns trivsamt. I samverkan med ideella aktörer och föreningar ska kommunen hitta former för social samvaro för äldre. Trygghetsbostäder tillskapas i alla kommundelar.

Daglig verksamhet inom funktionshinderomsorgen ska ha ett varierat utbud och kännas meningsfullt för brukaren för att stärka den fysiska och psykiska hälsan.

Attraktiv arbetsgivare

Vansbro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna känner engagemang och arbetsglädje. Vansbro kommun ska vara en kommun dit människor söker sig och vill stanna och utvecklas. Att arbeta i en liten kommun innebär ofta att en medarbetare får många olika arbetsuppgifter. Allas unika egenskaper och kompetenser ska tas tillvara.

Arbetsplatser ska kännetecknas av tydliga mål och delaktighet i målarbetet. Alla medarbetare ska ges möjlighet till inflytande och har ett ansvar i att bidra till verksamhetens utveckling och resultat.

Det personalpolitiska handlingsprogrammet ska aktualiseras och utgöra grunden för arbetet. Alla medarbetare ska ha kännedom om hur kommunen styrs.

Ett gemensamt värdegrundsarbete ska genomföras.

Finansiella mål

I kommunallagen regleras att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning och att det är fullmäktige som beslutar om riktlinjer för detta. God ekonomisk hushållning är grunden för kommunens ekonomi och verksamhet och skapas genom att verksamheten bedrivs med tillräcklig kvalitet och kostnadseffektivitet.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och längre perspektiv. De löpande intäkterna ska överstiga de löpande kostnaderna. Genom mål och riktlinjer för verksamheten ska man säkerställa att resurserna i verksamheten används kostnadseffektivt och ändamålsenligt. För att uppnå god ekonomisk hushållning förutsätts ett långsiktigt tänkande. Det kan innebära att en investering blir en kostnad inledningsvis, men är en besparing på sikt. Varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och som de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. God ekonomisk hushållning innefattar även att ha beredskap för att möta framtida utmaningar i god tid inför förväntade förändringar och vidta nödvändiga åtgärder.

Vansbro kommun har en hållbar ekonomi med en god ekonomisk hushållning som finansierar framtida tillväxt och kvalitetshöjande åtgärder.

För 2023 nyttjades del av resultatutjämningsreserven i budgeten för att inte göra kraftiga reduktioner i en förväntad svår ekonomisk tid med stora sociala utmaningar, en svag utveckling av skatteintäkterna och hög inflation. Budgeten för år 2025 nyttjar inte resultatutjämningsreserven. Prognosen för innevarande år är ett underskott på -36 mkr och RUREn uppgår till 3,7 mkr vilket gör att kommunen kommer ha ett underskott som måste återställas kommande år.

För de bolag mm som kommunen äger eller är delägare i ska ägarstyrningen utvecklas.

Drift- och investeringsbudget

Planeringsförutsättningar

Preliminärt PO-pålägg för 2025

De sammanlagda arbetsgivaravgifterna består av två delar. Dels de avgifter som bestäms av riksdagen (lagstadgade). Dels delar som bestäms i förhandlingar mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor (försäkringar och kollektivavtal).

Avgifterna går främst till pension samt sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Arbetsgivaravgifterna och avtalsförsäkringarna är lika för kommuner och regioner, förutom vad gäller kollektivavtalad pension: Personalomkostnadspålägget (PO) för avtalspensionen är högre i regionerna då det är fler högavlönade i regionerna än i kommunerna.

Det preliminära PO påslaget för år 2024 är 41,4 %, en minskning från 47,18% året innan. Detta är en följd av den lägre inflationen som påverkar pensionskostnaden positivt, dvs att de minskas. Detta motsvarar 15 mkr i kostnadsänkning för kommunen. Detta utrymme har tagits bort från kommunens sektors budget. Då kostnaden också minskas får det ingen resultatpåverkan.

Löneökningar

Inför löneöversyn 2024 har 3,1% budgeterats för kommunals avtalsområde utifrån utfallet på 4,2 % 2023. För övriga har en budgeterad ökning motsvarande 3,4 % gjorts för att kompensera det låga utfallet 2023 som uppgick till 2,75 %. Totalt budgeterades 3,4% inklusive satsningar för vissa identifierade yrkesgrupper på 450 tkr.

För 2025 är antagandet att löneöversynen kommer att öka lönekostnaderna med 3,5 %. Utöver det finns även satsningar på 1 mkr med för varje kommande löneöversyn. Detta för att justera de yrkesgrupper som ligger lågt och även vid jämförelser med andra kommuner. Den totala löneöversynen innebär då 3,8%.

Löneökningarna finansieras via centrala medel som fördelas utifrån faktiskt utfall i löneöversynen. Vansbro kommun kompenserar även kommunalförbundet Brandkåren i Norra Dalarna (BRAND) för faktiska löneökningar. Kommunens intäktsfinansierade verksamheter: Spårsvetsutbildningen på Lärcentrum och Vansbro stadsnät kompenseras inte i budget för löneökningarna utan förväntas hantera detta själva

Beräknade löneökningar per år (tkr)	2 025	2 026	2 027
Löneöversyn 2024	13 308	13 308	13 308
Löneöversyn 2025	10 845	14 396	14 396
Löneöversyn 2026		10 837	14 449
Löneöversyn 2027			10 843
Summa	24 153	38 541	52 996

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Efter två år av reell nedgång väntar rekyl för skatteunderlaget. Tillväxten för lönesumman mattades av 2023 jämfört med 2022. I år sätter en minskning av antalet arbetade timmar stort avtryck i lönesumman. Följden blir en än större dämpning av lönesumma tillväxten i år.

Lönesummans ökning i år är 1 procentenhet lägre än ett tioårigt genomsnitt. Samtidigt gynnas skatteunderlaget 2024 av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomster, i likhet med 2023. Stora uppgångar av pensionerna dessa år förklaras framförallt av stora ökningarna av prisbasbeloppet.

Uppräkning av vissa skatteskalor och förstärkning av det förhöjda grundavdraget inverkar samtidigt negativt på skatteunderlaget i år. Sammantaget ökar skatteunderlaget 2024 mycket svagt. Nästa år antas en stor ökning av antalet arbetade timmar, vilket lyfter lönesumma tillväxten påtagligt. Skatteunderlaget ökar då ungefär lika snabbt som 2023. Åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet.

2023 och 2024 minskade det reella skatteunderlaget med -1,4 % respektive -1,35 % men för år 2025 beräknas det reella underlaget öka med 4,9% för att sedan året efter öka med 2,6 %.

En historiskt unik nedgång av skatteunderlaget i reala termer beräknas mellan 2022 och 2024. Köpkraften minskar då med drygt 11 procent. Medan vikande sysselsättning och låg lönesumma tillväxt har förekommit tidigare är det nu de exceptionella kostnadsökningarna som sticker ut.

Visserligen ökade kostnaderna tämligen snabbt redan 2022, men detta motverkades av hög lönesumma- och skatteunderlagstillväxt i återhämtningen efter pandemin. Det som sänker skatteunderlaget i reala termer 2023 och 2024 är kombinationen av hög inflation och svag skatteunderlagstillväxt.

Skatteunderlaget växer snabbt i nominella termer under perioden 2023–2026, i genomsnitt med 4,6 procent per år. Den genomsnittliga ökningen under de senaste tio åren (perioden 2013–2022) var 4,1 procent. Arbetsmarknaden har utvecklats starkt under det första halvåret 2023 och likaså lönesumman. En sämre utveckling på arbetsmarknaden främst under 2024 kommer dock leda till en inbromsning av skatteunderlagets ökningstakt. Därefter ökar skatteunderlaget i snabbare takt när konjunkturen återhämtar sig.

Vid beräkning av kommunens skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag har SKRs cirkulär 24:38 från augusti 2024 använts. Jämfört med den beslutade budgeten för 2024 ökar skatteintäkter mm med 26 mkr.

Skatteintäkter, utjämning, gen statsbidrag	Beslutad 2024	Prognos aug 2024	Enligt prognos från aug 2024		
			2 025	2 026	2 027
Skatteintäkter	335 430	333 369	344 203	353 968	368 828
Inkomstutjämning	121 618	117 279	129 288	138 351	144 124
Kostnadsutjämning	35 836	35 401	35 787	35 872	35 951
Regleringspost	15 035	20 575	15 865	13 884	11 406
LSS-utjämning	6 248	6 700	8 820	8 841	8 861
Summa intäkter	514 167	513 324	533 965	550 916	569 170
Fastighetsavgift	15 472	21 641	21 673	21 673	21 673
Slutavräkning 2023 korrigerig	- 591	1 144			
Slutavräkning 2024	135	1 784	-		
Slutavräkning 2025			-		
Summa intäkter (inkl. avräkning)+f-avgift	529 639	535 605	555 637	572 589	590 843
Skatteintäkter	335 430	334 009	344 203	353 968	368 828
Gen. Stb o utj	194 209	201 595	211 434	218 621	222 015

Eu har nyligen beslutat om att förlänga massflyktsdirektivet med 1 år vilket medför enligt svensk folkbokföringslag att individer som förväntas bo i Sverige längre än 3 år har rätt att folkbokföra sig. Detta kan öka kommunens skatteintäkter men kommer även påverka ersättningen kommunen får från Migrationsverket. Förutsättningarna, och hur det påverkar Vansbro kommun, för detta kommer att klargöras under hösten 2024

Fördelning av ekonomiska resurser

Budgeten fördelas från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen fördelat på Sektorer, Brandkåren i Norra Dalarna, jävsnämnd, överförmyndare, revisorer och valnämnd. Fördelningen av budget inom sektorerna ansvarar kommunstyrelsen för.

Driftbudget 2025 - 2027

Med antagen investeringsvolym, skatteintäkter och generella statsbidrag, finansnetto samt avskrivningar och pensionsskuldens förändring mm har resultatbudget/plan upprättats för perioden. Budget/ram för kommunfullmäktige, revision och de olika nämnderna har räknats upp för arvodet.

Budgeten för sektorerna för år 2025 är inte justerade för lönerörelsen under år 2024. Medel för detta finns reserverat på raden "Löneökningar". Genom en teknisk justering som ekonomichef ansvarar för kommer detta att ändras. Sektorernas budgetbehov beskrivs ingående i Nämndsplanen för 2025.

Under delen Finansiering finns posten PO justering på 15 mkr. Kostnaden för PO (minskat från 47,18 % till 41,4 %.) och pensioner kommer att minska 2025 och det innebär att ett mindre utrymme för detta behövs inom Sektorerna. Budgeten kommer att minska med 15 mkr sektorerna men kostnaden kommer också att minska så ingen nettominskning av budget kommer att ske.

(tkr)	Bud 2024	Budget 2025	Ram 2026	Ram 2027
<i>Exklusive kapitalkostnader</i>				
Kommunfullmäktige	- 520	- 520	- 520	- 520
Kommunstyrelsen				
Kommunstyrelsen	- 3 111	- 3 111	- 3 111	- 3 111
Lärande	- 142 659	- 145 534	- 143 954	- 141 549
Äldreomsorgen	- 120 550	- 120 700	- 120 700	- 120 700
Social omsorg	- 99 447	- 99 447	- 99 447	- 99 447
Samhälle	- 20 482	- 19 232	- 19 232	- 19 232
Service	- 56 009	- 58 197	- 56 800	- 56 488
Kommunkansli	- 34 926	- 32 736	- 33 486	- 33 486
Kollektivtrafik	- 3 500	- 4 400	- 4 400	- 4 400
Jord- och skogsbruksfastigheter	-	-	-	-
Vansbro stadsnät	-	-	-	-
Strategisk utveckling	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
KS förfogande	- 1 280	- 2 000	- 2 000	- 2 000
S:A Kommunstyrelsen	- 482 964	- 486 357	- 484 130	- 481 413
BRAND	- 10 130	- 10 450	- 10 800	- 11 200
Jävsnämnden	- 93	- 96	- 99	- 102
Överförmyndare	- 1 100	- 1 100	- 1 133	- 1 167
Revision	- 675	- 700	- 721	- 743
Valnämnd	- 100	-	- 300	-
Summa	- 495 582	- 499 223	- 497 703	- 495 144
Finansiering				
Pensionskostnader	819	- 7 806	- 4 761	- 5 562
Avskrivningar och investeringsbidrag (netto)	- 15 063	- 18 698	- 20 723	- 24 655
Löneökningar	- 10 406	- 24 153	- 38 541	- 52 996
PO justering		15 014	15 014	15 014
Verksamhetens nettokostnad	- 520 232	- 534 867	- 546 714	- 563 344
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	529 639	555 637	572 589	590 843
Generellt statsbidrag Tillväxtverket	3 000	-	-	-
Finansiella intäkter och kostnader	- 20	- 20	- 20	- 20
Borgensavgift	740	851	851	851
Räntekostnad	- 7 454	- 7 967	- 10 240	- 14 058
Ränta pensionsavsättning	- 3 464	- 1 758	- 1 095	- 1 245
Uthyrning intäktsfinansierad investering	300	933	933	933
Summa finansiering	522 741	547 676	563 018	577 305
Årets budgeterade resultat	2 509	12 809	16 304	13 961
Överskott av skatteintäkter & gen statsbidrag	0,5%	2,3%	2,8%	2,4%
Negativt resultat att återställa från 2024 (prognos från april 2024)	- 32 500	- 10 833	- 10 833	- 10 833
Justerat resultat efter återställning		1 976	5 470	3 128

Sektorernas budgetjusteringar	2025	2026	2027
Lärande	- 2 875	- 1 295	1 110
Äldreomsorgen	- 150	- 150	- 150
Social omsorg	-	-	-
Samhälle	1 250	1 250	1 250
Service	- 2 188	- 791	- 479
Kommunkansli	2 190	1 440	1 440
Summa	- 1 773	454	3 171

I den strategiska planen har sektorernas budgetramar justerats med dessa belopp. Förstärkningarna beskrivs i bilaga till Strategisk plan.

Kommunstyrelsens medel till förfogande

Jämfört med 2024 har budget för denna post ökats med 500 tkr. Det är för att skapa utrymme för att finansiera framtagande av detaljplaner.

Strategisk utveckling

För 2025-2027 avsätts 1 000 tkr per år. Medel för strategisk utveckling syftar till utvecklingsinsatser som ligger utanför ordinarie verksamhet men som har bäring på Vansbro kommuns strategiska mål. Det kan handla till exempel om medfinansiering av egna eller andras projekt och aktiviteter. Medlen ska inte användas för löpande verksamhet.

Avskrivningar

Avskrivningsutrymmet utgör en inriktning för investeringsutrymmet, detta eftersom avskrivningar och räntor sammantaget varje år ska betalas och därmed utgår det en påverkande faktor på utrymmet för verksamhetskostnader. Ökade investeringar, avskrivningar och kapitalkostnader minskar övriga budgetutrymmet för verksamhet. Samtidigt kan rätt investeringar ge vissa ökade avskrivningar och kapitalkostnader men samtidigt ge minskade verksamhets-/driftskostnader.

I budgeten uppgår avskrivningarna till 18,9 mkr. Kapitalkostnader består av avskrivningar och räntor.

Förändring av kapitalkostnader jämfört med 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ack ökning Avskrivningar utveckling jämfört med 2024		- 4 078	- 6 103	- 10 035	- 12 856	- 13 302	- 13 196
Ack ökning räntekostnad		513	- 2 786	- 6 604	- 9 154	- 9 529	- 6 784
Ackumulerad ökning kapitalkostnader		- 3 565	- 8 889	- 16 639	- 22 009	- 22 830	- 19 979
Investeringsutgifter (skattefinansierade)	61 409	24 200	65 000	121 000	160 500	83 500	19 900

I tabellen ovan redovisas de ökade kostnader för avskrivningar och räntor som investeringsplanen medför. Investeringsplanens genomförande är beroende av årligt överskott som innebär att driftverksamheterna håller sin budget, andra faktorer som påverkar är räntan som under året har sänkts jämfört med tidigare år. Avskrivningar har beräknats på föreslagen investeringsplan.

Investeringsplan

För perioden 2025-2029 avsätts 23,9 mkr i verksamhetsinvesteringar och 421 mkr för investeringar i byggnader. Redovisning i bilaga 2.

Investeringar som har anmärkningen årligen är återkommande investeringar som kommunen gör varje år. Uppdatering / utbyggnad IT miljö görs var 5e år. Vissa investeringar har redan beslutats av kommunfullmäktige och har redan startat. Investeringar utan anmärkning är inte beslutade.

Dessa investeringar utreds fortfarande och effekten på kommunens driftsekonomi är inte klarlagd. Kapitalkostnaderna för dessa finns med i planeringsförutsättningar. Effekterna av ökade avskrivningar, ökade driftskostnader för nybyggnationerna är medräknad i budgeten. Det som inte är med är eventuella kostnadsminskningar som kommer av att verksamheten kan organiseras sig bättre i en ny byggnad. Exempelvis för en förskola med flera avdelningar finns samordningsvinster.

De skattefinansierade investeringarna kommer att öka kommunens lån från nuvarande 200 mkr till ca 515 mkr år 2029 under förutsättning att kommunen kommande år redovisar årliga driftsöverskott enligt budget.

Uppdelning av fördelade investeringsmedel	2025	2026	2027	2028	2029	Summa
Verksamhetsinvesteringar	4 000	6 000	5 500	3 500	4 900	23 900
Investeringar i byggnader	56 000	115 000	155 000	80 000	15 000	421 000
	60 000	121 000	160 500	83 500	19 900	444 900

Skattesats

Skattesatsen för planperioden 2025 - 2027 är beräknad till 22:29. En skattekrone i Vansbro kommun motsvarar drygt 15,6 Mkr.

En skatteväxling har skett med Regionen på 1 öre för vissa delar av Kollektivtrafiken. Skattesatsen minskade då 1 öre till år 2024 Skatteintäkterna kommer då att minska men även kostnaden. Under en övergångsperiod på två kommer dock övergångsregler tillämpas och det innebär att kommunen kommer betala ytterligare 50 tkr per år. Dessa medel finns avsatta inom Kollektivtrafiken.

Borgens- och låneramar

Enligt finanspolicyn (KS 2012/339) ska kommunfullmäktige besluta om en årlig borgensram till de kommunägda företagen och en översyn av borgensavgiften ska göras årligen.

Borgensramar för kommunägda bolag och Stiftelsen Vansbrohem uppgår 2024 till:
Stiftelsen Vansbrohem 162 Mkr (varav utnyttjad borgen 2024-06-30: 121 Mkr)
Vansbro Teknik AB 255 Mkr (varav utnyttjad borgen 2024-06-30: 224,1 Mkr)
Dala Vatten och Avfall AB 7,5 Mkr (varav utnyttjad borgen 2024-06-30: 6,3 Mkr)
Inlandsbanan AB 417 tkr (varav utnyttjad borgen 2024-06-30 :358 Tkr)
Brandkåren norra dalarna 5 mkr (varav utnyttjad borgen 2024-06-30 :882 Tkr)

Beslut om förändringar av borgensramar lyfts till kommunfullmäktige.

Enligt finanspolicyn (KS 2012/339) ska kommunfullmäktige besluta om ramar för den långfristiga upplåningen, omsättning av lån under året samt, föra att säkerställa det kortfristiga likviditetsbehovet, om nivån på kreditlöfte (checkräkningskredit).

Vansbro kommun hade 2024-07-31 långfristiga lån i banker/kreditinstitut på 200 Mkr

Kommunens sammanlagda långfristiga lån under perioden 2025 - 2029 får uppgå till högst 515 mkr. Vid beslut om ytterligare större investeringar krävs beslut om nyupplåning av kommunfullmäktige.

Kommunens checkräkningskredit får uppgå till 10 mkr.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Kommunfullmäktige har beslutat om policy för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv samt riktlinjer för resultatutjämningsreserv (KS 2016/487). Där regleras hur kommunens resultatutjämningsreserv får hanteras. Enligt regelverket ska beslut om resultatutjämningsreserv fattas i samband med budget och vara en del av Strategisk plan.

Vid utgången av 2023 har kommunen 3,7 mkr avsatt i resultatutjämningsreserven.

Enligt policyn kan resultatutjämningsreserven används i budget. Den får inte användas till kortsiktiga förändringar av skattesatsen och inte användas för att täcka ej gjorda nödvändiga effektiviseringar eller anpassningar till de långsiktiga skatteintäkterna eller verksamheternas långsiktiga demografiska förändringar.

Ett sätt att bedöma om RUR: en kan användas är titta på hur det reella skatteunderlaget utvecklas. Beslut om att disponera medel ur resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunfullmäktiges beslut om Strategisk plan. Beslutet kan revideras i samband med årsbokslut. Budgeten ska innehålla en balanskravsutredning utifrån de aktuella budgetförutsättningarna.

Balanskravsresultat

Reglerna för balanskravet utgår från grundtanken att kommuner ska ha en god ekonomisk hållning i den egna verksamheten samt i kommunal verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. Tanken med balanskravet och reglerna för återställning av negativa resultat bygger på att varje generation ska bära sina egna kostnader och samtidigt bedriva verksamhet på en nivå som ger förutsättningar för en balanserad ekonomi.

Vid utgången av år 2023 hade kommunen inget ackumulerat underskott att återställa.

Balanskravsutredning (tkr)	2021	2022	2023	2024 prognos	Budget 2025
Årets resultat enligt resultaträkningen	28 077	-1 148	-14 927	-36 223	12 809
Reducering av alla realisationsvinster					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	28 077	-1 148	-14 927	-36 223	12 809
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv					
Användning av medel från resultatutjämningsreserv		1 431	15 686	3 725	
Balanskravsresultat	28 077	283	759	-32 498	12 809
Resultat Vansbro Stadsnät	2 549	283	759	0	0
Balanskravsresultat exklusive Vansbro Stadsnät	25 528	0	0	-32 498	12 809
Synnerliga skäl att ej återställa underskott					
Att återställa/nyttjande av resultatutjämningsreserv		0	0	-32 498	-19 689

Resultatutjämningsreserv (tkr)	2023	2024 prognos	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Ingående värde	19 411	3 725	- 32 498	- 19 689	- 3 655
Reservering till resultatutjämningsreserv					
Disponering av resultatutjämningsreserv	- 15 686	- 36 223			
Återställande			12 809	16 034	13 961
Utgående värde	3 725	- 32 498	- 19 689	- 3 655	-

Ovanstående tabell visar de budgeterade resultatet och hur mycket som är kvar att återställa. Med de kommande tre årens resultat kommer det befarande negativa resultatet för år 2024 vara återställt under 2027.